

Program Çıktıları – Taksonomi İlişkisi Raporu

(EK-2 — Bloom Taksonomisine Göre Sınıflandırma)

Üniversite	Balıkesir Üniversitesi
Fakülte / Enstitü	Necatibey Eğitim Fakültesi — Fen Bilimleri Enstitüsü
Bölüm / Program	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) — Tezli Yüksek Lisans
Akademik Yıl	2025–2026
Hazırlayan	Prof. Dr. Mustafa Tuncay SARITAŞ
Tarih	22.06.2026

1. Amaç

Bu rapor, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Tezli Yüksek Lisans programının çıktılarının bilişsel ve duyuşsal alan taksonomileriyle ilişkisini ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Analiz, programın hangi düzeydeki bilişsel becerileri ne ölçüde hedeflediğini ve özellikle yüksek lisans düzeyinde beklenen üst düzey becerilerin temsil oranını değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Programda ağırlıklı olarak bilişsel alan becerileri hedeflenmekte olup program çıktıları, Bloom'un Yenilenmiş Bilişsel Alan Taksonomisi (Hatırlama, Anlama, Uygulama, Analiz, Değerlendirme, Yaratma) basamaklarına göre eşleştirilmiştir. Tutum ve değer boyutu taşıyan çıktı için Krathwohl'un Duyuşsal Alan Taksonomisi esas alınmıştır. Programda belirgin biçimde psikomotor (devinişsel) beceri hedefleyen bir çıktı bulunmadığından Devinişsel Alan için eşleştirme yapılmamıştır.

2. Program Çıktıları — Bilişsel Alan Taksonomisi Matrisi

Program Çıktısı	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Analiz	Değerlendirme	Yaratma
PÇ1 — Türkçe sözlü ve yazılı iletişim becerilerini kullanabilme.			✓			
PÇ2 — Bilişim teknolojilerini kullanarak bilgiye ulaşabilme, bilgiyi analiz ve sentez edip değerlendirebilme ve yeni durumlara göre adapte ederek kullanabilme.					✓	
PÇ3 — Eleştirel düşünebilme, yeni fikirler üretebilme ve problemleri keşfedip çözebilme.						✓
PÇ4 — Disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapabilme.			✓			
PÇ5 — Kendi alanında ve farklı alanlarda bilgiyi kullanabilme, öğrenme sürecinde bireysel inisiyatif kullanabilme.			✓			
PÇ6 — Proje yönetim süreçlerini kavrayabilme ve elektronik ortamda proje yürütebilme.			✓			
PÇ8 — Öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgi, beceri ve yetkinlikleri öğretim süreçlerinde uygulayabilme.			✓			

Program Çıktısı	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Analiz	Değerlendirme	Yaratma
PÇ9 — Bilgisayar donanımı, işletim sistemleri, bilgisayar ağları ve programlama dillerine ilişkin bilgi ve becerileri kullanabilme.			✓			
PÇ10 — Eğitim teknolojilerinin tasarlanması, planlanması, yürütülmesi ve yönetilmesi sürecini verimli ve etkili kullanabilme; bu süreçleri inceleyerek gerekli ürünleri, değişiklikleri ve güncellemeleri tasarlayıp hazırlayabilme.						✓
PÇ11 — Öğretim teknolojilerini ve materyallerini derslerde etkili biçimde kullanabilme; eğitim yazılımı, e-öğrenme, uzaktan eğitim gibi uygulamalarda rol alabilme ve gerektiğinde çevresindekilere destek olabilme.			✓			
PÇ12 — Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi alanındaki problemleri tanımlayabilme, modelleyebilme ve çözebilme.				✓		
PÇ13 — Alana özgü kullanılabilecek öğrenme-öğretme yaklaşımlarını, kuramlarını, öğrenme-öğretme stratejilerini, yöntem ve tekniklerini uygulayabilme.			✓			
PÇ14 — Bilişim teknolojileri eğitiminde kullanılan ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerini belirleyebilme.					✓	
Eşleşen PÇ Sayısı	–	–	8	1	2	2

Alt Düzey Beceriler: Hatırlama, Anlama, Uygulama | Üst Düzey Beceriler: Analiz, Değerlendirme, Yaratma

3. Program Çıktıları — Duyuşsal Alan Taksonomisi Matrisi

Program Çıktısı	Alma	Tepkide Bulunma	Değer Verme	Örgütlenme	Kişilik Haline Getirme
PÇ7 — Mesleki ve etik konularda sorumluluk sahibi olabilme ve toplumsal problemlere çözüm üretebilme.				✓	
Eşleşen PÇ Sayısı	–	–	–	1	–

Alt Düzey Beceriler: Alma, Tepkide Bulunma, Değer Verme | Üst Düzey Beceriler: Örgütlenme, Kişilik Haline Getirme

NOT: PÇ7 dışındaki çıktılar Bilişsel Alan, PÇ7 ise Duyuşsal Alan basamaklarıyla eşleştirilmiştir. Programda psikomotor ağırlıklı bir çıktı bulunmadığından Devinişsel Alan Taksonomisi (Algılama, Kurulum/Hazırlık, Kılavuzlu Tepki, Mekanizma, Karmaşık Açık Tepki, Uyarlama, Özgün Üretim) için eşleştirme yapılmamıştır.

4. Genel Değerlendirme

Alan	Üst Düzey	Alt Düzey
Bilişsel Alan (13 PÇ)	5 PÇ (%38,46)	8 PÇ (%61,54)
Duyuşsal Alan (1 PÇ)	1 PÇ (%100)	– (%0)

Bilişsel alan program çıktıları incelendiğinde, 13 çıktının 5'inin (%38,46) üst düzey beceri basamaklarında (Analiz, Değerlendirme ve Yaratma), 8'inin (%61,54) ise Uygulama basamağında yer aldığı görülmektedir. Dikkat çeken nokta, hiçbir çıktının yalnızca Hatırlama ya da Anlama düzeyinde kalmamasıdır; programın bilişsel tabanı en az Uygulama düzeyinden başlamaktadır. Bu durum, çıktıların bilgiyi yalnızca hatırlamaya değil, en azından kullanmaya yönelik tasarlandığını göstermektedir.

Üst düzey çıktılar, programın araştırma ve tasarım odağını yansıtmaktadır: bilgiyi eleştirel biçimde değerlendirme (PÇ2), alanına ilişkin sorunlara özgün çözümler üretme (PÇ3), eğitim teknolojisi ürünlerini tasarlayıp hazırlama (PÇ10), alandaki problemleri modelleme (PÇ12) ve uygun ölçme-değerlendirme yöntemlerini belirleme (PÇ14) bu yetkinlikleri temsil etmektedir.

Bununla birlikte, yüksek lisans düzeyi için üst düzey becerilerin oranının daha yüksek olması beklenir. Uygulama basamağında yoğunlaşan bazı çıktılar (örneğin proje yönetimi — PÇ6, alana özgü yöntemlerin uygulanması — PÇ13) ileride yapılacak program revizyonlarında ifade düzeyinde güçlendirilerek (analiz, değerlendirme veya yaratma basamaklarına taşınarak) programın üst düzey beceri profili daha da belirgin hâle getirilebilir.

Duyuşsal alan açısından programda yer alan tek çıktı (PÇ7), Örgütlenme basamağında konumlanmaktadır. Bu durum, mesleki etik ve toplumsal sorumluluğun yalnızca farkındalık düzeyinde değil, farklı değerlerin tutarlı bir sistem hâlinde bütünleştirildiği bir yetkinlik olarak hedeflendiğini göstermektedir.